

Camille Claudel

Anatómia vášne

TLAČOVÁ SPRÁVA NÁRODNÉHO DIVADLA KOŠICE

Primabalerína Eva Sklyarová sa prvýkrát predstaví ako herečka

V netradičnom priestore košických divadelných dielní stvárni Camille Claudel

Národné divadlo Košice uvedie 27. októbra 2026 v Umelecko-dekoračných dielňach na Južnej triede 60 autorskú inscenáciu Camille Claudel – Anatómia vášne. Výnimočný projekt prináša nezvyčajné spojenie činohry, tanca, kunsthistórie a výtvarného umenia. V hlavnej úlohe sa vôbec po prvýkrát ako činoherná herečka predstaví dlhoročná primabalerína košického baletu Eva Sklyarová. Inscenácia zároveň ponúka pôvodný dramatický text Niny Vidovencovej a Andreja Sukhanova, ktorý vznikol na základe autentickej korešpondencie francúzskej sochárky.

Z baletného javiska do dramatickej úlohy. Eva Sklyarová, ktorú košické publikum pozná predovšetkým ako výraznú osobnosť tanečného umenia, vstupuje v inscenácii *Camille Claudel – Anatómia vášne* do novej umeleckej polohy. Po prvýkrát sa predstaví v hlavnej hereckej úlohe, v ktorej sa jej doterajšie pohybové skúsenosti stretávajú s dramatickým textom, hovoreným slovom a psychologickým budovaním postavy. Jej Camille Claudel je plnohodnotnou dramatickou postavou, ktorej vnútorný svet sa odhaľuje prostredníctvom slova, pohybu aj výtvarného obrazu. Práve toto nezvyčajné spojenie predstavuje jeden z najvýraznejších umeleckých momentov inscenácie.

Keď sa balet stretáva s činohrou a sochárstvo s divadlom

Camille Claudel bola francúzskou sochárkou z prelomu 19. a 20. storočia, pre ktorú predstavovalo ľudské telo jeden zo základných prostriedkov umeleckého vyjadrovania. Vo svojich dielach dokázala zachytiť pohyb, napätie, intimitu aj zložité emocionálne vzťahy. Práve tento princíp nachádza osobitú paralelu v inscenačnom spracovaní. Tam, kde Claudel modelovala ľudské telo v hline a bronze, pracujú tvorcovia s telom interpreta ako s nositeľom emócie, významu a dramatického konfliktu.

Inscenácia tak cielene prekračuje hranice jednotlivých umeleckých druhov. Činoherný text sa stretáva s tanečným výrazom, dramatické situácie s fyzickým divadlom a výtvarné umenie sa stáva prirodzeným základom scénického sveta. Nejde pritom o balet doplnený hovoreným slovom ani o klasickú činohru s tanečnými vstupmi. Tvorcovia vytvárajú vlastný inscenačný jazyk, v ktorom sa jednotlivé umelecké disciplíny navzájom prelínajú.

Tento princíp sa odráža aj v obsadení, ktoré prepája umelcov Baletu a Činohry Národného divadla Košice s hosťujúcimi interpretmi. Popri Eve Sklyarovej sa v úlohe mladej Camille predstaví Lea Mračková, jej matku stvárni Alena Ďuránová a otca Jozef Pantlikáš. Augusta Rodina interpretuje Jakub Kuka, jeho družku Rose Beuret Vlada Shevchenko. V ďalších úlohách účinkujú Filip Ďuriš, Adam Jozef Török, Daria Lebid, Natália Častková a Maroš Kováč.

Dôležitou súčasťou dramatického rozprávania sú aj symbolické postavy troch antických sudičiek – Klóthó, Lachesis a Atropos. V inscenácii ich stvárnajú Alena Ďuránová, Jakub Kuka a Jozef Pantlíkáš. Odkaz na antickú mytológiu rozširuje osobný príbeh sochárky o ďalšiu významovú rovinu, v ktorej sa stretáva ľudská vôľa, osud a nevyhnutnosť.

Réžiu a choreografiu pripravil Andrej Sukhanov, ktorý je spolu s Ninou Vidovencovou autorom scenára, koncepcie a dramaturgie. Nina Vidovencová je zároveň autorkou scény a kostýmov, dramaturgicky spolupracoval Peter Himič a strih hudobnej stopy pripravil Sergej Jegorov.

Autorský text postavený na skutočných slovách Camille Claudel

Autori pri práci s textom nevychádzali z existujúcej divadelnej predlohy, ale vytvorili pôvodný autorský text s použitím zachovanej korešpondencie Camille Claudel. Jej listy sa stali východiskom na skúmanie vnútorného sveta umelkyne, jej vzťahov k rodine, vlastnému talentu, Augustovi Rodinovi, ale predovšetkým k umeniu a osobnej slobode.

Text inscenácie obsahuje priame citácie z autentických listov sochárky, ktoré autori prepájajú s vlastnými dramatickými situáciami a dialógmi. Historický dokument tak nie je iba zdrojom informácií o jej živote, ale stáva sa živou súčasťou divadelného rozprávania. Skutočné slová umelcov ako Auguste Rodin, Claude Debussy, Paul Claudel a Camille Claudel zaznievajú v novom kontexte, v ktorom sa prelína historická pamäť s autorskou interpretáciou jej osudu.

„Z kunsthistorického hľadiska bolo pre mňa dôležité oslobodiť Camille Claudel od zaužívaného životopisného rozprávania, ktoré ju príliš často predstavuje najmä prostredníctvom jej vzťahu s Rodinom a tragického konca života. Bola predovšetkým sochárkou s vlastným výtvarným jazykom, umeleckými ambíciami a schopnosťou posúvať hranice dobového sochárstva. Jej korešpondencia nám umožnila nahliadnuť za samotné umelecké diela, k človeku, ktorý ich vytváral. Zaujímavé pre nás bolo aj to, ako sa jej vlastné slová a výtvarné uvažovanie môžu pretaviť do dramatického textu a javiskového obrazu,“ približuje Nina Vidovencová.

Inscenácia však nie je životopisným rozprávaním ani pokusom o historickú rekonštrukciu osudu slávnej francúzskej sochárky. Život Camille Claudel sa pre tvorcov stal východiskom na skúmanie samotnej podstaty vášne, jej rozporuplnosti a hraníc. Vášeň ako sila, ktorá človeka poháňa vpred, inšpiruje ho, dáva jeho životu zmysel a umožňuje mu prekračovať vlastné možnosti. Zároveň však ako sila, ktorá môže postupne prerásť do posadnutosti, pohltiť všetko ostatné a napokon sa obrátiť proti samotnému človeku. Autori otvárajú otázky, kde sa končí vášeň ako tvorivý princíp a začína jej deštruktívna podoba, či možno oddeliť lásku od závislosti, oddanosť od sebazničenia a či to, čo nás v živote napĺňa najväčšou intenzitou, nás zároveň nemôže pripraviť o slobodu.

„Keď sme s Ninou Vidovencovou písali scenár, najviac nás zaujala práve táto dvojznačnosť vášne. Tá istá sila, ktorá človeka dokáže priviesť k niečomu výnimočnému, ho môže zároveň úplne zničiť. Vášeň nás núti tvoriť, milovať, riskovať a prekračovať vlastné hranice. Ale čo sa stane, keď už nedokážeme rozlíšiť, či sme to ešte my, kto ovláda svoju vášeň, alebo je to ona, ktorá ovláda nás? Zaujímalo nás, čo z jej skúsenosti zostáva univerzálne a čo vypovedá o nás samotných. Pretože vášeň nie je výsadou umelcov. Je to niečo, čo poznáme všetci,“ vysvetľuje Andrej Sukhanov.

Divadlo priamo v priestore, kde vzniká

Umelecko-dekoračné dielne Národného divadla Košice sa menia na divadelný priestor, v ktorom sa odohráva príbeh ženy celoživotne spojenej s materiálom, remeslom a samotným procesom tvorby. V kontexte života sochárky priestor nadobúda vlastný význam. Miesto, kde sa vytvárajú scénické objekty divadelných predstavení, sa stáva súčasťou príbehu o umelkyni, ktorá celý svoj život zasvätila vytváraniu umeleckých diel. Diváci tak vstupujú do priestoru, v ktorom má tvorba doslovnú, hmatateľnú podobu.

Práve spojenie autentického pracovného prostredia, dramatického textu vychádzajúceho z historickej korešpondencie a hereckého debutu primabaleríny vytvára osobitý divadelný projekt, ktorý sa vymyká tradičnému žánrovému zaradeniu.

Camille Claudel – Anatómia vášne je rozprávaním o žene, ktorá odmietala zostať iba múzou iného umelca. O talente, ktorý predbehol svoju dobu, o slobode, ktorú nemožno oddeliť od tvorby, a predovšetkým o vášni, ktorá nás dokáže zachrániť pred prázdnotou, no nie vždy pred nami samotnými.

Národné divadlo Košice uvedie inscenáciu v utorok 27. októbra 2026 o 19.00 hod. v Umelecko-dekoračných dielňach na Južnej triede 60 v Košiciach. Predstavenie trvá 110 minút vrátane prestávky a je vhodné pre divákov od 15 rokov. Sedenie je voľné, odporúča sa pohodlnejšie oblečenie. Vstupenky sú dostupné prostredníctvom predajného systému Národného divadla Košice.